

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA PELE (P1)

NOFEMERE 2011

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 5.

KAROLO YA A: TEKATLHAOLOGANYO**POTŠIŠO 1**

- 1.1 1.1.1 Ba ikwa ba botšišwa diphiri/ba nagana gore o motho wa lethabo/ ba nagana gore o tshela mellwane. (e tee fela) (1)
- 1.1.2 Kgethologanyo ya semorafe. (1)
- 1.1.3 Ka go ithuta ditšo le dipolelo tša merafe ye mengwe ye a phelago le yona. (2)
- 1.1.4 Hitler o bolaile Bajuta gore morafe wa Majeremane o hloke dilabi. (2)
- 1.1.5 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Ka go hlomphana le go amogelana. (2)
- 1.1.6 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Tlhakanelo ya didirišwa tša bohle/mešomong/ditirelo bjalo ka dipanka, mabenkele, bj.bj. (2)
- 1.1.7 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Go thušana mo yo mongwe a palelwago/Go kopantšha dikgopolo le bohlae go tšwa ditšong tša rena tša go fapana/Go hlohleletša phedišanommogo. (2)
- 1.1.8 Aowa! Ga se Bathobaso ka moka bao e lego mašaedi. (2)
- 1.1.9 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Go ba kgahlanong le polao ya diphoofole ka ge e le sehlogo goba go thekga go hlaba diphoofole ka ge e le karolo ya setšo sa Bathobaso. (2)
- 1.1.10 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Go se amogelege setšhabeng/Go tsenwa ke malwetši bonolo/ Go se kgone go belega bana. (2)
- 1.1.11 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Phetogo ya setšo re e bona ka go tswakana le go šoma mmogo ga merafe ya go fapana mola phetogo ya theknolotši re e bona ka tirišo ya dinolofatši tša bophelo tše bjalo ka diselefouno le inthanete/Tlhabollo ya bogologolo le tlhabollo ya sebjalebjae. (2)
- 1.2 1.2.1 Go hlwekiša/Go lokiša/Go aga difatanaga. (2)
- 1.2.2 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana. Mohlala: Ka moka ba bolela ge e le bona bao ba godišago khamphani ya bona ebile ba rata ge e ka tšwela pele/Ka moka ba tseba seo ba se dirago. (2)

- 1.2.3 Ke ntlha ka gobane ge nka be e se bohlokwa go be go ka se hlokege batho ba go e dira. (2)
- 1.2.4 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala: Mešomo ye mengwe ya bohlokwa e ka hloka beng/
Bophelo bo ka se phelege/Dijo di ka hlokega. (2)
- 1.2.5 Bahlwekiši ba dira gore khamphani e hlweke ka fao bareki ge ba tlile ba kgahlwa ke lefelo mola babapatši ba goketša bareki go tlo bona le go reka difatanaga. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KAKARETŠO

POTŠIŠO 2

- Di thuša go hlagiša leina la setšweletšwa le la motšweletši.
- Di laetša theko ya didirišwa, sebakeng sa go bea dipampišana tša go laetša ditheko.
- Go laetša balaodi gore selo se se itšego se rekilwe.
- Go phafoša bataolo ge e ba setšweletšwa ka lebenkeleng se nyaka go oketšwa.
- Ge go fokotšwa ditheko ka nako tša diphokotšo go ba bonolo go dira bjalo.
- Go laetša mesepele ya dilo tše bjalo ka mangwalo le merwalo.
- Go šetša boiphedišo bja diphedi.

Go swaya kakaretšo:

Kakaretšo e swanetše go swaiwa ka tsela ye:

- **Kabo ya meputso:**
 - Meputso e 7 go dintlha tše 7 (aba moputso o tee go ntlha e tee)
 - Meputso e 3 go polelo.
 - Palomoka ya meputso: 10
- **Kabo ya meputso go polelo:**
 - Dintlha tše di nepagetšego 1-3: aba moputso o tee (1)
 - Dintlha tše di nepagetšego tše 4-5: aba meputso ye mebedi (2)
 - Dintlha tše di nepagetšego tše 6-7: aba meputso ye meraro (3)

Ela hloko: Karabo e ka tšwelela ka dintlha goba ka mafoko ao a kwalago

- **Sebopego:**
Le ge kakaretšo e tšweleditšwe ka sebopego sa go fošagala, e swanetše gore e swaiwe.
- **Palo ya mantšu:**
 - Baswai ba swanetše go kgonthiša palo ya mantšu ao a dirišitšwego.
 - O se ke wa fokotša meputso ya balekwa ge ba se ba laetša palo ya mantšu ao a dirišitšwego goba ge palo yeo e laeditšwego e se ya nepagala.

- Ge mantšu a feta palo ye e nyakegago, bala mantšu a mahlano fela ka godimo ga palo yeo gomme o tlogele a mangwe ao a fetilego bogomo.
- Dikakaretšo tše dikopana tšeo di nago le dintlha ka moka tšeo di nyakegago **ga se tša swanela** dikotlo.

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: THUTAPOLELO LE TŠHOMIŠOPOLELO

POTŠIŠO 3

- 3.1 Mmino ke wo montši wa go fapana. (1)
- 3.2 Go gatelela mmino ka dibapadi tše ntši le boleng bja wona/Maikutlo a lethabo. (1)
- 3.3 Baopedi ba go ba le bokgoni/bokgwari/tumo. (2)
- 3.4 Tefelo ye ga se ye ntši/Go na le ditefelo tša go feta R120.00. (2)
- 3.5 Letšatšikgwedi/Ba ka ikopanya le mang ge ba nyaka tshedimošo/Mogala goba atrese ya emeile/Websaete/ Dijo di a rekwa goba batho ba tla le tša bona. (2)
- 3.6 Maina a diopedi/Maswao a mmino gammogo le diletšo/Mantšu a mmino le diopedi/ Dikhrošete le vuvusela. (Tše pedi fela) (2)
- [10]**

POTŠIŠO 4

- 4.1 Re phedišwa ke temo/ Lehumo le tswalana le go šoma kudu. (2)
- 4.2 Tlhokomelo. (1)
- 4.3 Kgopelo, go šomišitšwe 'hle'. (2)
- 4.4 Banna ba Bathobašweu/Banna/Mang le mang yo a nago le lerato mererong ya temo. (1)
- 4.5 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala: Mešomong ka moka go nyakega batho ka go fapana ga bona/ Tekatekano mešomong e a nyakega. (1)
- 4.6 E laetša polelonoši/Go nagana. (1)
- 4.7 Balekwa ba tla tšweletša dikarabo tša go fapana.
Mohlala: Batho ba se kgetholle mešomo/Batho ba se nyatše mošomo wa temo/Go se kgetholle mešomo. (2)
- [10]**

POTŠIŠO 5

5.1	5.1.1	Yena. Mokgadi yena ke sekgwari.	(2)
	5.1.2	Maleme a go fapana a bolelwa ke yena.	(2)
	5.1.3	Ikgantšha – Modiro o dirwa ke mong go mong.	(2)
	5.1.4	Tseba – O tseba kgwele ya maoto.	(2)
	5.1.5	Ya maoto – Leamanyiina
Tša moše – Leamanyiina	(2)
	5.1.6	Go bohlokwa go tseba dipolelo tše mmalwa.	(1)
	5.1.7	Yena o tla bolela gape le dipolelo tša Malawi.	(1)
	5.1.8	Modu bolel-
Moselana -w + -a	(2)
5.2	5.2.1	Balwetši.	(1)
	5.2.2	Tswee! Go laetša bose bja dijo.	(2)
	5.2.3	Seo – Mma o mo file seo a bego a se kgopela.	(1)
	5.2.4	O tla tlogela go ja se le sela le gona go nwa se le sela gomme wa inwela meetse fela .	(2)

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 40
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80